

AVATUD KIRI

Nr. 1 (5)

2. aastakäik

1990

Kui avada südameuks...

Meie naabrusesse asus elama noor kahe lapsega lesknaine. Kuna ta pidi tööl käima, viis ta poisi lasteaeda ja väike tüdrukuke, kes oli sündinud pärast isa surma, jäi minu hoole alla.

Puhkepäevadel käis ema lastega sugulasi külastamas. Pärast üht sellist külaskäiku haigestus tüdruk. Tal oli kõrge palavik ja kõhuvalu. Kogu öö vähkres ta magamatult asemel. Hommikul tööle minnes jättis ema lapse minu valvata. Mähkis tüdruku teki sisse ja viisin ta oma tuppa sooja ahju äärde. Lapse pilk oli tühi ja pea rippus jõuetult alla.

Ma ei osanud muud kui oma südamevalus kummarduda Taevase Isa ette. Kui palvest tõusin, oli sündinud ime. Lapse silmad särasid ja ta näitas oma sõrmekesega üles. Mida ta seal nägi, teab ainult Jumal. Laps libistas end diivanilt maha ja jooksis teise tuppa, et onule, minu abikaasale, kalli-kalli teha. Siis jälle ruttu minu juurde tagasi.

Sel hetkel sisenes ema ja ehmatas ära. Mis on vahepeal juhtunud? Ma rääkisin, et meil käis Ülemarst ja tegi lapse terveks. Ema haaras lapse sülle ja pani talle kraadiklaasi, et kontrollida temperatuuri. Veendunud, et palavikku ei ole, küsis ta minult: «Aga miks sina nutnud oled?» Vastasin, et ma palusin oma Arsti ja Tema tuli ning aitas mind.

JULIA KUKK

«Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan: Kui keegi mu häält kuuleb ja ukse avab, selle juurde ma lähen sisse ja sõõn õhtust ühes temaga ja tema minuga!»

Ilm.3,20

Uhest huvitavast reisist

Aprilli lõpul, 1989, oli mul võimalik viibida Iisraelis. See reis tuli ootamatult ja seda suurem oli rõõm ning üllatus. Enne reisi püüdsin hankida selle maa ajaloo ning tänapäeva kohta teateid nii palju kui võimalik.

Reisi alustasin Helsingist. Vahepeatus oli Kopenhaagenis. Siis, juba nelja tunni pärast, maandus meie lennuk Tel Avivi Ben Gurioni nimelisel lennuväljal. Südame põksudes astusin lennuki trapile ja unustasin end vaatama ülimalt kaunist pilti. Milline võrratu loodus! Milline aroomikas õhk! Selline tõdemus isegi siin keset lennuvälja! Kõikvõimalike lilledega olid kaunistatud ka lennujaama betoonist ja klaasist ehitised. Esimesel pilgul oli tunne nagu oleksin maisesse paradüüsi sattunud.

Läbi õhtuse pimeduse tundus meie bussisõit väga salapärane. Ees säras tuledes Tel Aviv-Jaffa.

Tel Aviv on uus linn, asutatud 1909. aastal kuuekümneme juudi perekonna poolt. Tänapäeval on ta riigi äri- ja kultuurikeskus paljude muuseumide, parkide, alleede ja kontserdisaalidega. Tel Avivi ülikool on maailmas väga tuntud. Iisraellased peavad loogu haridusest. Üliõpilastele on antud head võimalused sooritada teulemiseks. Paljud noored jätkavad oma õpinguid veel Euroopa ja Ameerika ülikoolides. Nende ülikoolide paljud pedagoogid on aga oma hariduse omandanud Tel Avivis.

Kaksiklinnast Jaffa vanust loetakse 3500 aastat. Mere kaldal mööda mäenõlvakut kõrgub kaunis Jaffa park. Pargis asuvad mitu kirikut ja üks mošee.

Erilise elamuse jätsid Kristusega seotud paigad. Petlemmas on oletatavale sünnikohale ehitatud Sünnimise Kirik. See on püstitatud IV sajandil m.a.j. Keldrikorral asub paljude palvetänuõpetajate oodatud lõppeesmärk. Omaaegne tagasihoidlik koobastall on ülikralt kaunistatud kulla ja hõbedaga, vaipade ja marmoriga. Väga pühalik ja kordumatu tunne valdas mind seistes voodikese ees, kus olevat

maganud väike Jeesus. Umbes kolmkümmend kilomeetrit Petlemmast põhja pool asub Iisraeli ja kogu kristliku maailma süda Jeruusalemm. Ilma Jeruusalemmata ei ole Iisraeli. Juutidel on tulnud selle linna pärast palju võidelda. Palju kordi on nad pidanud oma pealinnast lahkuma kurbuse ja piisaratega. Alates 70. aastast m.a.j., kui Titus templi hävitas ja juudid linnast minema ajas, on lootuse, usu, kurbuse ja palvete sümboliks olnud Nutumüür ehk Läänemüür.

Jeruusalemmas asub ka islami maailma üks tähtsamaid pühakuid — Omari mošee, rajatud juutide templi asemele Morija mäel. See mošee on olnud muhameedlaste püha paik alates 691. aastast m.a.j. Muhameedlastel on kinni müüritud idas asuva Kuldvärava, kartes et sealt tuleb sisse Messias. Selle värava vastas Olimäel asub suur juutide surnuaed. Piiblis on see tuntud Ketsemani aia nime all. Aias on Kõigi Rahvaste Kirik, Taevaminemise Kirik, Maria Magdalena Kirik — selle ehitas tsaar Aleksander III oma ema mälestuseks.

Katoliiklased on ehitanud Jeruusalemma südalinna Kristuse oletatava haua kohale Püha Haua Kiriku. 19. sajandil avastati aga linnast väljas, kakssada meetrit Damaskuse väravast eemal asuvas aias, üks teine paik, mida samuti peetakse Kristuse hauaks. Selle aia ostis ära Inglismaa 1893. aastal. Kahjuks ei õnnestunud mul neis kummaski käia.

Kristuse teekond Kolgatale on Jeruusalemmas ära tähistatud kui Via Dolorosa — Kannatuste Tee. Sellel teel on neliteist peatuspunkti — süüdimõistmisest kuni hauda panekuni.

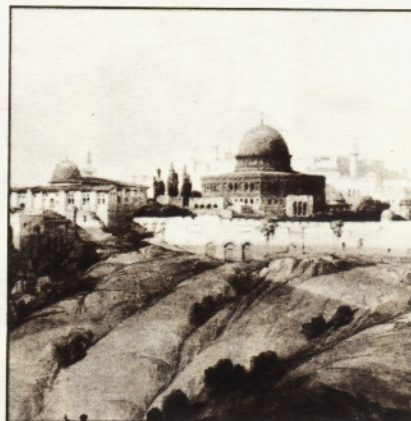
Jeruusalemma vanalinna tänavad on kitsad ja parajalt rümpased. Päeval tõmmatakse tänavatele katted peale, et päike inimestele liiga ei teeks. Majad on madalad ja eranditult kõigil alumistel korrustel asuvate poekestega.

Uues linnaosas on moodsad ehitised looduslähedase stiiliga. Majad on ühte värvi liiva ja kaljuga. Iisraeli arhitektid ei ole oma fantaasiat kammitsenud.

Ma võisin külastada ka Tiberia ja Kapernauma linnu Galilea järve ääres. Kunagine rikas kaubalinn Kapernaum on nüüd tühi paik. Seal taastavad itaalia arheoloogid sinagoogi, mis on pärit IV sajandist m.a.j. Kristuse ajal oli Kapernaumas tollipunkt. Linna läbis tähtis kaubatee Via Maris, mis ühendas Egiptust Väike-Aasiaga. Galilea järve on maa suurimaid magevee hoidlaid. Kuna tänapäeval kõik Iisraelis kasvab ainult tänu niisutussüsteemile, on magedal veel tohutu tähtsus. Sain teada, et nüüdki veel on Galilea järvel tormid väga kiired tekkima.

Igasse kohta, mis aga vähegi on

seotud Jeesuse Kristuse ja tema tegudega, on ehitatud kirikud. Ka selleski kohas, kus Jeesus rahvast leiva ja kalaga toitit. Liikudes mööda Jordani orgu, nägime ristimistseremooniat. Imetlesime lopsakat loodust ja pesime ka endid Jordani vees. Olles möödunud Jee-rikost ja Kumrani koobastest leid- sime endid maakera madalaimas punktis, ligi 400 meetrit alla mere- pinna Surnumere kaldal. Selle kal- dakaljud näivad ebamaiste ja müs- tilistena. Liitagi sellises hämaru- ses, kui sinna jõudsime. Harva võib näha puud või lille. Põhiliselt on siin poolkõrb. Surnumeri on ligi 300 meetrit sügav ja väga suure soolasusega, kuni 30%. Tema vett kasutatakse liigestehaiguste raviks. Mereäärsetes mägedes olid liikumas üleni musta riidetud beduiinid. Seal olid ka nende kaamelid ja telgid.

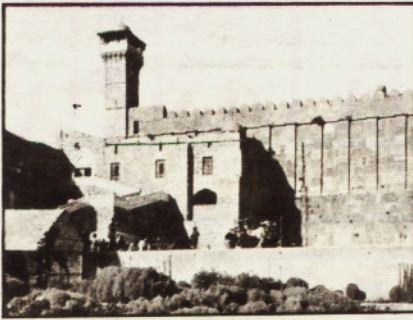
Külastasime põgusalt ka Naatsareti linna. Seal elab umbes 30 000 inimest, põhiliselt kristlastest araablastest. Möödusime Muutmise mäest, läbisime Meggido selle ees asuva suure tasandikuga.

Iisrael on väga demokraatlik riik, kus tunnustatakse iga inimese vaba taht ja usku. Ülerügiline püha on sabbat (laupäev), mil ei tööta enamik poode, asutusi ja samuti transport. Kuid igas linnas võib ka viis korda päevas kuulda minareti tornist kutset palvele. Igal konfessioonil on laialdased õigused. Esindatud on kõik religioonid, kõik poliitilised parteid. Iisraelis elab neli miljonit inimest, neist 3,3 miljonit juuti. Riigi loomisest 14. mail 1948 elas aga seal ainult 750 000 juuti. Oma riigi hoidmine on iga juudi püha kohus ja nad hoiavad seda kogu oma jõu ja tarkusega.

Lõpetan siinkohal oma äärmiselt lakoonilise reisiülevaate mõeldes sellele, kui kaunis võib olla taevane Iisrael. Maises Iisraelis on küll Jeesuse mälestusmärgid, kirikud ja kaunis loodus, kuid tulevases Iisraelis on valitsejaks Jeesus ning maa ja loodus on võrrel- damatult kaunimad. Sinna Iisraeli tahaks kord jõuda!

GUIDO KRIIK

IISRAEL – ARMASTATUD JA VIHATUD

ARMASTATUD MAA

Püha Maa, tänapäeva Iisrael, on mitmete suurte usundite kokkupuutekoht ja Jumala kummardamise paik.

Selle maa alad on üheaegselt pühad erinevatele religioonidele. Alati on sinna teel palverändurite salku.

Selle maa pealinn, Jeruusalemm, on vanimaid linnu maailmas. Kunagi valitses seal preester-kuningas Melkisedek, kes õnnistas Aabrahami. Seal, Morija mäel, tõi Aabraham oma ohvri. Sellele mäele ehitas Saalomon Jumala templi. Seal õpetas Jeesus. Seal peeti esimene kristlaste kontsiil. «Meie jalad seisid su väravais, Jeruusalemm... kuhu läksid üles suguharud... tänama Jehoova nime» (L. 122, 2–4).

Ajaloo ühel süngemal perioodil tungisid sinna kümned tuhanded ristisõdalased, et vabastada Kristuse hauda «uskmatute» käest. Sinna on ehitatud sadu kirikuid ja klostreid, et tähistada vagade meeste ja Jeesuse tegevuspaiku. Paljud pühad mehed on veetnud sealsetes üksikutes koobastes terve oma elu viletsuses ja pooleldi näljas, et vaid olla oma kujutlusis Kristuse läheduses. On see armastus?

Kord laulis kuningas Taavet: «Jehoova, ma armastan su koja asukohata ja su auhiilguse asupaika» (L. 26,8).

Jumala õnnistused valati välja sellele maale, mis «jooksis piima ja mett». Ühe sealse kuninga kohta kirjutatakse Piiblis: «Kõik maailm püüdis näha saada Saalomoni palet, et kuulda tema tarkust, mille Jumal pannud tema südamesse» (1. Ku. 10,24).

VIHATUD RAHVAS

Kui pöörata sellele kaunile pildile

teine külg, siis näeme, et Iisraeli rahvast on vihtud enam kui ühtki teist rahvast. Vanad roomlased vaatasid põlgusega juutidele. 70 aastal m.a.j. hävitati Jeruusa'emma tempel ja juudid hajutati üle terve maailma. Templi alusele rajati muhameedlaste mosé.

Visalt levisid rahva hulgas mitmesugused koletud legendid igavesti sahkerdavast, nõõrivast, kristlaste laste tapjast ja vereimejast juudist. Keskaegse ebauskliku rahva seas leidsid need jutud soodsa pinnase. Hispaaniast, Inglismaalt ja Saksamaalt saadeti juudid välja. Venemaal korraldati nende vastu suuri pogromme.

Seletamatul kombel löi see veider kujutus uuesti lõkkele 20. sajandi kultuurses maailmas, peamiselt fašistlikul Saksamaal. Juudi päritoluga saksa kirjanik Jakob Wassermann kirjeldab «nürimeelset, jäika ja tumma vihkamist» ja leiab, et sellel on «ebaasu, tahtliku enesepimestuse, deemonite kartuse... teadmatuse, südametuse... ja religioosse fanatismi sümptomid». Selline alateadlik enesesisendus põhjustas juudivastase hüsteeria, mille tõttu hukkus Teise maailmasõja ajal kuus miljonit juuti.

Piiblis on Iisraeli rahva traagiline saatus väga piltlikult ette ennustatud: «Ja Jehoova pillutab sind kõigi rahvaste sekka, ühest maa äärest teise... Ja nende rahvaste hulgas ei ole sul rahu... Su elu ripub nagu juuksekarva küljes, sa värised ööd ja päevad ega ole kindel oma elu pärast. Sa ütled hommikul: Oleks juba õhtu! Aga õhtul sa ütled: Oleks

juba hommik! kartuse pärast, mis täidab su südant» (5. Mo. 28,64–67).

VASTUOLULINE SAATUS

Miks on Iisraeli rahval olnud nõnda vastuoluline saatus?

Sellele küsimusele annab vastuse Piibel.

Kui esimesed inimesed olid pattu langenud ja inimkonna moraalne pale rikuti, otsis Jumal mehi, kes kõrgel hoiaksid inimese edasiseks eksisteerimiseks vajalikud käsud ja seadused. Üks neist meestest oli Aabraham, kes kuulutas Kaananis Jumala nime. Tema järeltulijad moodustasid Iisraeli rahva, kellele Jumal suure vastutuse usaldas.

Iisrael elas omaaegsete suurte kaubateede ristumispaigas. Seal pidid teised rahvad tuttavaks saama elava Jumala ja Tema tahtega. «Kui Kõige kõrgem andis rahvale pärisosa... siis seadis ta kindlaks rahvaste rajad vastavalt Iisraeli laste arvule» (5. Mo. 32,8).

Algul näis kõik hästi laabuvat. See rahvas elas kõrgel moraalsel tasemel. Selle rahva esindajad kirjutasid üles Jumala juhised ja andsid maailmale Piibli. Kuid ajapikku võttis Iisrael omaks ümbritsevate rahvaste patuse eluviisi. Prohvetid hoiatasid: «Kui sa ei kuula Jehoova, oma Jumala, häält, ei pea hoolsasti kõiki tema käsked ja seadusi... siis tulevad su peale kõik need needused» (5. Mo. 28,15). Nad ootasid Messiat, aga kui Ta tuli, lasid nad Ta risti lüüa. Kohtu ees hüüdsid nad: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!» (Mt. 27,25). Nõnda ka sündis. Iisrael lakkas olemast Jumala erirahvas.

UUS LOOTUS

Inimkonna päästmiseks pidid Jumal leidma teise tee. Ta ei võtnud enam ühtki rahvast tervikuna oma erirahvaks. Kõigi rahvaste, ka juutide hulgas kutsutakse neid, kes lunastuse Kristuses vastu võtavad. «Nüüd ta kuulutab kõigile inimestele kõigis paigus, et nad peavad meelt parandama» (Ap. 19,30) ja «on kutsunud ka neid, mitte ainult juutide, vaid ka paganate seast» (Ro. 9,24).

Meil on suur eesõigus leida Piiblist Jumala Poja Jeesuse Kristuse jalajälgi. Jeesus armastab igaüht meist. Ta ütleb: «Suuremat armastust ei ole kellelgi kui see, et ta jätab oma elu sõprade eest! Teie olete mu sõbrad, kui te teete, mida mina teid käsin» (Jh. 15,13–14).

V. VIIRSALU

Kes meie, seitsmenda päeva adventistid, oleme?

Welasquez elab Titicaca järve ujuval saarel. Tema elumaja on pilliroost, mis kasvab selles kõrgmäestiku järves. Welasquez on õpetajaks vanade inkade järeltulijate koohis. Koolihoone on kahekordne piust ja metallist ehitis.

Welasquez on seitsmenda päeva adventist.

Sellest paigast kaheksa tuhat kilomeetrit põhja poole elab doktor Leonardo Baily, kes ravib südamerike-

tega ilmaletulnud lapsi. Tema käte osavusest tingituna on kingitud elu väikesele Mosesele, Evale ja paljudele teistele lastele.

Baily on oma teadmised saanud Loma Linda ülikoolis Lõuna-Kalifornias. Leonardo Baily on seitsmenda päeva adventist. Loma Linda ülikool aga kuulub seitsmenda päeva adventistide kogudusele.

Üks teine doktor, Samson Kisekka, pidi oma maalt sõjaväelise riigi-

pöörde tõttu lahku. Tema maja põletati ja vara tassiti laiali. Mõne aja pärast palusid tema kaasmaalased teda Ugandasse tagasi tulla ja temast sai selle maa peaminister. Elanikele oli väja ausast inimest, kes taastaks sellel maal stabiilsuse ja korra. Samson Kisekka on seitsmenda päeva adventist.

Welasquez, Baily ja Kisekka — mis on nendes inimestes erilist? Kes on (Järg 4. lk.)

Kes meie,...

(Algus 3 lk.)

üldse seitsmenda päeva adventistid? Esiteks peab ütleva, et meie oleme kristlased. Me usume Jeesusesse Kristusesse kui igavesse Jumalasse ja Lunastajasse Armastus Tema vastu sunnib meid teostama Tema poolt seatud päästetööd maailmas.

Meie koguduse nimi — Seitsmenda Päeva Adventistid — näitab meie usu eripälet. Pühitseme seitsmendat päeva, laupäeva, ja peame sel päeval jumalateenistusi. Me pühitseme seda päeva sellepärast, et seda päeva austasid Kristus ja Tema jüngrid. Me ei loe ennast teistest kristlastest paremaks, meie lihtsalt talitame oma veendumuste kohaselt, seades esimesele kohale Jumala ja Tema Sõna.

Meie nimi — adventistid — tähendab tagasitulekut, st. Kristuse tagasitulekut siia maailma. Ilma kõhk'useta usume Kristuse sõnu: «tulen... jälle tagasi» (Jh. 14,3).

Kristuse tagasituleku ootamisega ühenduses algas 150 aastat tagasi suur äratusliikumine, mis haaras kaasa paljusid religioosseid organisatsioone.

Miks siis Welasques õpetab Peruu üksikul saarel, Baily ravib lapsukeste haiged südameid ja Kisekka aitab rajada Uganda riiki? Sellepärast, et seitsmenda päeva adventistid on võtnud endale ülesande juhtida inimesi tervele ja täisverelisele elule.

MEIE ÜLESANDED MAAILMAS

Praegu on seitsmenda päeva adventiste maailmas umbes kuus miljonit. See on kõige kiiremini kasvav kogudus. Koos perekondadega moodustavad nad kuni 20 miljonit inimest. Nad on võtnud omaks Jeesuse kätse: «Minge siis ja tehke jüngeriteks kõik rahvad» (Mt. 28,18).

Seitsmenda päeva adventistide ülemaailmsel kogudusel on moodustatud abistamise meeskonnad, kes saadetakse loodusõnnetuste piirkondadesse. Selle liikmeid oli abiks ka Armeenias maavärina piirkonnas.

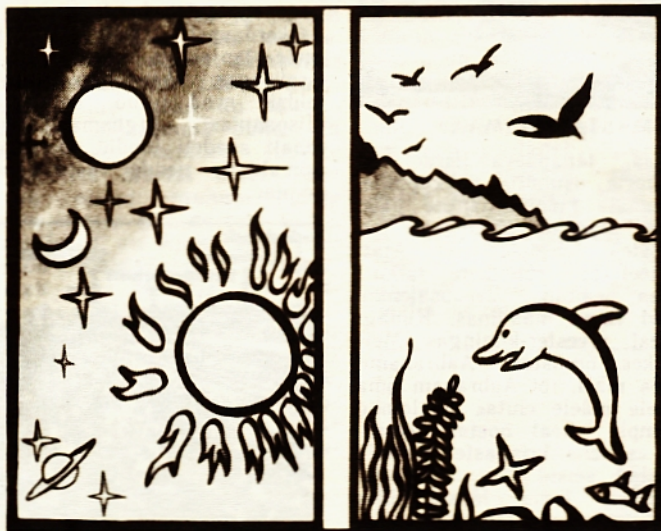
Kuuekümmel maal tegutsevad näjahädaliste abistamise rühmad ADRA (Adventist Development and Relief Agency). Nende rühmade ülesandeks on õpetada ka arengumaade põllumehi saama oma maast korralikku saaki, et end paremini ära elatada.

Seitsmenda päeva adventistidel on maailmas üle viiesaja haigla, kliiniku ja raviasutuse. Suurim nendest on Orlandos, USA-s, kus on üle tuhande voodikoha. Tegutsevad tuhanded koolid, milledest on üle seitsmesaja tuhande õpilase ja 55 000 õpetajat. Edastatakse programme raadio ja televisiooni kaudu.

Kõige selle juures on adventistid kõige tavalisemad inimesed, kelle suurimaks sooviks on tegutseda Jumala auks ja inimeste kasuks. Meil ei ole palju vahendeid, me oleme samasuguste nõrkuste ja vigadega nagu kõik teised. Aga me armastame Jumalat ja tahame Teda kogu südamest teenida.

Lühendatult ajakirjast
«Взаимопонимание» 2/88

Noortele ja lastele

Taevane Isa vaatas kõike ilusat, mida Ta oli teinud. Talle meeldis see.

Kuid öösel oli väga pime, nii pime, et ei võinud näha midagi sellest ilust. Taevane Isa soovis valgust pimedasse öösse.

Ja Jumal ütles: «Tule, ilus kuu!»
Ja kohe säras taevas kuu, valgustades pimedat ööd. Aga Taevane Isa soovis öö jaoks veel rohkem valgust.

Ja Ta ütles: «Tulge, säravad, vilkuvad tähed!»

Ja kohe hakkasid pimedas öös tähed heledalt vilkuma. Ei olnud aga päikest, mis oleks aidanud punastel ja kollastel lilledel kasvada, mullapinda ja vett soojendada.

Ja Jumal ütles: «Tule, heledalt särav päike!» Kohe tuli päike taevasse, et valgustada ja soojendada maapinda. Taevane Isa tegi need valgused sinule ja kõigile teistele, sest Ta armastab meid.

Ööst ja päevast sai neljas ööpäev.

*

Taevane Isa vaatas sinise taeva poole. Selles ilusas avaruses polnud aga ühtki laululindu, kes oleksid ehitanud puudele oma pesad.

«Tulge, laululinnud!» ütles Taevane Isa.

Kohe tulid linnud, säravalt kirjude sulgedega, valged ja punase-nokalistes, väikesed ja suured. Nad lendasid taeva all ja ujusid vee peal, ehitasid pesi rohu sisse ja puudele.

Taevane Isa vaatas suurt ja laia ookeani, jõgesid, järvesid ja tiike.

Kuid need olid tühjad, seal ei ujunud ühtki kala.

Ja Jumal ütles: «Tulge, suured ja väikesed kalad! Tulge, mereloomad, kes elate vees!»

Ja kohe tulid kalad vette, meritähed ja suured vaalad. Vesi kubbises igasugustest loomadest. Seal oli nüüd elu.

Taevane Isa tegi kõik need loomad sellepärast, et Ta armastas sind ja sa võiksid olla õnnelik neid vaadeldes. Ta tegi need kõigi jaoks.

Pimedast ööst ja valgest päevast sai viies päev.

Info

* Kuj olete huvitatud Piiblist, selle sündmustikust ja seletustest, siis külastage laupäeviti kell 10 ja kell 16 ning pühapäeviti kell 16 puukirikus toimuvaid loenguid ja vestlusi.

* Laste pühapäevakool neljapäeviti kell 18–19 majavalitsuse ruumes.

SP Adventistide Kuressaare Koguduse väljaanne

Toimetaja VOLDEMAR VIIRSALU

Toimetus: 203300 Kuressaare, Piiri 37. Trükipoognaid 0,5. Trükiarv 3000. Tellimise nr. 43. «Saarte Trükikoda» Kuressaare, Komandandi 1. Hind 20 kop.

